

Kertész Ádám

1936 – 2019

Ádám, hol vagy? Elmentél. Először jó három évtizede az újvilágba. De akkor nem szakadtál el tőlünk. Évente rendszeresen hazajöttél, köztünk maradtál. Most pedig a túlvilágra költöztél. Onnan nem jössz többé haza. Mégis köztünk maradsz. Emléked velünk él.

Közel hét évtizedes baráti kapcsolat kötött össze Ádámmal. Közös volt a szakmánk, érdeklődésünk, hobbink és a baráti körünk. Évtizedeken keresztül állandó bridzspartnere voltam a magyar bajnokság első osztályában. Sok számítástechnikai, informatikai szakmai tanulmányt készítettünk együtt. Tele volt ötletekkel, de leírni nem akarta azokat. Valószínűleg ezért nem maradt értékes tevékenységéről érdemleges nyilvános publikáció. A magánéletben is nagyon közel voltunk egymáshoz. Ő volt a házassági tanúm, én pedig az övé. Nemcsak az első, hanem a második házasságában is. Sőt, a válóperükön is én voltam az egyetlen, a férj és a feleség közös tanúja. Ezekhez érdekességként még hozzáadódik, hogy az USA-ba emigrált (az akkori szóhasználattal disszidált) második felesége, gyerekkori szerelme, ugyanabban a házban lakott, ahol most én élek közel 40 éve.

Az ötvenes évek elején lettünk barátok. Az akkoriban Rákosi Mátyásról elnevezett országos középiskolai tanulmányi versenyen a matematikából legjobb eredményt elért diákok számára Rákosi pajtás két hetes jutalomüdülést ajándékozott Sárospatakon. Itt kezdünk együtt matematikai feladatokat megoldani (a számítástechnikát akkor legfeljebb a logarléc és a szcsoti jelentette), a subrosa alatt bridzsezni, és a világ, valamint a magunk nagy problémáiról elmélkedni. Ezt a szokásunkat aztán több mint fél évszázadig megtartottuk. Ádám komoly elkötelezettségére jellemző, hogy a Lukács fürdő nagy napozó teraszán, mely akkor a magyar bridzsezőknek és a művészeti élet kiválóságainak, valamint az értük rajongó lányoknak és asszonyoknak nyáron a törzshelye volt, hogy míg mi a kártya dámái mellett a bikinis hölgyeket is buzgón nézegettük, ő akkor is matematikai feladatok kiagyálásával és megoldásával foglalatzkodott.

Egyetemi tanulmányait a Műegyetemen kezdte vegyészként. Néhány év után rájött, hogy ez a szakma nem az ő kreatív elméjének való. Elment dolgozni a KSH-ba, és munka mellett elvégezte az ELTE matematikai szakát. Innen 1965-ben az IBM Magyarországi Kft.-hez ment az ottani terminológiában System Engineerként. Ez a gyakorlatban szervezői, programozói és eladási tevékenységet is jelentett. Az IBM akkoriban a világ egyik legnagyobb vállalata és a számítástechnikának kétségtelenül a zászlóshajója volt. Tehetségének, jó kapcsolatteremtő készségének, és kiváló angol nyelvtudásának köszönhetően hamarosan a cég igazgatója lett. Ügyességét és kompromisszumkészségét bizonyította, hogy sikerült összeegyeztetnie a kapitalista mamutcég finánciális érdekeit a szocialista Magyarország érdekeivel. A magyarországi képviselőlet üzletileg sikeresen működött és az embargós korlátozások ellenére is sikerült az országba korszerű berendezéseket és szoftvereket behozni. Ez a sok adminisztratív munkát igénylő szerepkör azonban nem felelt meg a logikai feladatok megoldását igénylő természetének. Ezért mindannyiunk legnagyobb meglepetésére lemondott.

1971-ben elment az akkoriban egyik legjobb magyar szoftverfejlesztő céghez, az INFELOR-hoz műszaki, gazdasági tanácsadónak. Időközben a cégek egyesülése, beolvadása révén a cégér változott, és a SZÁMKI, majd a SZÁMALK színeiben dolgozott. Később ez utóbbi fejlesztési igazgatója lett. Többek között részt vett a Magyar Nemzeti Bank nemzetközi

kereskedelmi rendszerének kifejlesztésében. A PL1 programozási nyelv egyik bevezetője volt. Évekig az Információ Elektronika című folyóiratot szerkesztette. Rendszeresen tartott programozástechnikai előadásokat, szemináriumokat.

A hatvanas évek végén megismerte és beleszeretett az APL programozási nyelvbe. Óriási energiával vetette bele magát a nyelv szépségeibe. Különleges örömet okozott neki, amikor több oldalnyi hagyományos programozási feladatokat néhány soros APL-programmal elegánsan meg tudott oldani. A nyelv alkalmazásának lelkes propagálója, sikeres alkalmazója és nemzetközileg jegyzett szakértője volt. A bridzs és a szakmája, ezen belül elsősorban az APL volt élete értelme. Egy nehéz felvétel teljesítése vagy elbuktatása, egy komplikált probléma APL-ben való megoldása ugyanakkora szellemi kihívás volt a számára, ugyanakkora sikerélményt, örömet adott neki.

1987-ben az NJSZT Neumann-díjban részesítette, mivel szakmai tevékenységével kiemelkedő mértékben járult hozzá az információs társadalom fejlődéséhez, nagy szerepet vállalva a számítástechnikai kultúra hazai elterjesztésében.

Közel három évtizeden keresztül a magyar bridzsbajnokság első osztályában a legjobbak között szerepelt. A versenyzés mellett tevékeny részt vállalt a versenyek lebonyolításában is, Éveken keresztül ő volt az egyetlen nemzetközileg elismert magyar versenybíró. Sok nemzetközi versenyen bírászkodott Magyarországon is és külföldön is.

A nyolcvanas évektől az Egyesült Államokban élt. A Philipsnél dolgozott tanácsadóként és APL-menedzserként. Számos sikeres üzleti alkalmazás és APL-alapú rendszer kifejlesztője volt. Szakmai tudására jellemző, hogy még 70 éves kora fölött is rendszeresen kapott a cégtől megbízásokat.

A bridzstől új hazájában sem szakadt el. Rendszeresen versenyzett és országos tornákon bírászkodott. New York-i és floridai lakásának ajtaja mindig nyitva állt az oda vetődött magyar bridzsezők és informatikusok előtt. Tíz évvel ezelőtt komolyabban megbetegedett, de úgy tűnt, ebből kikezelték. Azonban az idei nyári hazajövetelt már elhagyta.

2019. szeptember 13.-án hunyt el. De a 13-at nem tekintette szerencsétlen számnak. Minden parti előtt ennyi lapot tartott a kezében. Időnként ennyi ütést vállalt és teljesített is. Most már csak fent, az égi számítástechnikai felhőben, az angyaloknak ad fel logikai, matematikai feladványokat. Emellett még rendszeresen bridzsezik Szent Péterrel és, rám való tekintettel, Pállal is. Mindannyian, barátai, rokonai és üzletfelei úgy emlékezünk rá, mint aki a bridzs és informatika biatlonban az egyik legjobb és legszeretreméltóbb magyar résztvevő volt.

Budapest, 2019. szeptember 23.

Quittner Pál